

ПЛАНИРОВАНИЕ ОПТИМАЛЬНОГО РАЗМЕРА ЗАПАСОВ В ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПРОГРАММЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Колесников В.П., Кучкова О.В., Кучков А.А.

В условиях рыночной экономики становятся особенно актуальными вопросы рациональной и эффективной организации процессов управления и контроля за движением материальных и финансовых потоков на предприятии с целью повышения эффективности материально-технического снабжения самого предприятия и сбыта производимой им готовой продукции. Это необходимо для оптимизации уровня запасов и эффективного их использования, уменьшения их уровня на предприятии, а также минимизации оборотных средств, вложенных в эти запасы. Запасы занимают одно из ведущих мест в системе как отдельной организации, так и экономики в целом. Эффективное управление запасами позволяет снизить продолжительность производственного и всего операционного цикла, уменьшить уровень текущих затрат на их хранение, снизить уровень транзакционных издержек по их закупке, высвободить из текущего хозяйственного оборота часть финансовых средств, при их реинвестировании в другие активы. Выбор оптимального размера запасов в производственной программе предприятия является одним из способов эффективного управления ими. В статье рассмотрено планирование оптимального размера запасов в производственной программе предприятия. Определена роль запасов в производственной сфере. Проанализированы традиционную систему производства на предприятии и теоретически обоснована подходов для создания запасов.

Ключевые слова: Планирование, производственные запасы, материальный поток, груз, затраты.

УДК 159.9: 057.36

Куцинська М.В., Рябцева О.Є.

БІЗНЕС-ТРЕНІНГ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДЕМОБІЛІЗОВАНИХ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», м. Дніпро

Статтю присвячено актуальній проблемі адаптації демобілізованих воїнів антитерористичної операції на сході України шляхом формування в них мотивації до підприємницької діяльності. Досліджено сучасний стан вивчення процесів реабілітації ветеранів бойових дій та встановлено, що на сьогоднішній день у закордонних і вітчизняних публікаціях за вказаною тематикою здебільшого увага приділяється питанням медико-фізіологічної та психологічної реабілітації. Однак питання професійної реабілітації як засобу соціальної адаптації колишніх вояків нажалі лишається нерозв'язаним, хоч є не менш важливим за інші. На думку авторів, суспільна адаптація та реалізація як особистостей учасників бойових дій на сьогоднішній день в Україні є важливим аспектом соціально-економічного розвитку країни. Задля цього доцільним є формування навчально-тренінгового простору, завдяки використанню ресурсів та можливостей якого учасники бойових дій зможуть у короткі терміни набути необхідних знань, навичок і вмінь у комфортній атмосфері щодо можливих шляхів реалізації своєї ідеї у вигляді створення власного міні-бізнесу.

Ключові слова. Антитерористична операція (АТО), професійна реабілітація, власний бізнес, тренінг, центр зайнятості, ветеран, тренінг.

Вступ та актуальність дослідження

На сьогоднішній день питання та проблеми адаптації учасників бойових дій, що повернулися із зони АТО, є соціально значущими, вагомими та їх вирішення має носити пріоритетний характер для соціальної та економічної спрямованості державної політики у суспільному контексті. Це пов'язано, насамперед, з тим, що розвиток усіх галузей економіки України за нинішніх умов функціонування та наявності цілого комплексу політичних, економічних, соціальних та інших проблем залежить від застосування мотиваційних механізмів задля індивідуального розвитку та становлення кожної особистості, оскільки усі індивідууми сучасного українського суспільства є вагомими його ланками, від розвитку та цілеспрямованості діяльності якого залежить успіх та розвиток держави загалом.

Актуальність дослідження визначається відсутністю комплексної системи реабілітації демобілізованих учасників АТО. На сьогоднішній день увага влади сконцентрована на медичній та частково соціальній реабілітації демобілізованих учасників АТО. Однак питання професійної реабілітації як засобу соціальної адаптації колишніх вояків нажалі лишасться нерозв'язаним, хоч за даними соціо-психологічних досліджень цей вид реабілітації є не менш важливим за інші.

Необхідність практичної та мотиваційної допомоги у відкритті власної справи можна побачити й при аналізі статистичної звітності Центру зайнятості Дніпропетровської області. Впродовж січня-квітня 2016 послуги державної служби зайнятості отримували 1097 безробітних військовослужбовців, які були призвані на військову службу під час мобілізації на особливий період та звільнені у запас (демобілізовані). З них 144 працевлаштовані, 36 осіб отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності, 60 безробітних були залучені до громадських та інших робіт тимчасового характеру за період пошуку постійного місця роботи. Станом на 01.05.2016 продовжують отримувати послуги державної служби зайнятості 840 безробітних військовослужбовців зі статусом безробітного.

Отже проблема зайнятості є нагальною серед демобілізованих учасників АТО, її вирішення є дійсно актуальним питанням сьогодення.

Аналіз досліджень і публікацій

На сьогоднішній день у закордонних і вітчизняних публікаціях, що стосуються реабілітації учасників бойових дій, насамперед, приділяється увага питанням медико-фізіологічної та психологічної реабілітації [1–4]. Актуальність та необхідність формування сучасних методик

та підходів до створення бізнес-середовища для учасників АТО з метою навчання їх основам ведення приватного бізнесу підкреслює відсутність таких аналогів та прототипів, щоб враховували сучасний стан проблеми, яка розглядається, як у вітчизняній, так і закордонній теорії та практиці.

Аналізуючи статистичні дані за 2014–2016 рр. по Дніпропетровській області, доцільно зазначити, що значна кількість чоловіків призовного віку нашої області прийняла активну участь в АТО, переважна більшість з яких після повернення із зон бойових дій має повертатися до звичайного мирного життя шляхом проходження реабілітації та адаптації до сучасних умов життя у суспільстві. Після проходження найважливішої – психологічної та медично-фізіологічної реабілітації перед такими учасниками постає питання щодо подальших дій у напрямку пошуку роботи, розвитку власних здібностей, формування планів на майбутнє, розробки стратегії та тактики мирного життя та ін.

Виклад основного матеріалу

Одним з найбільш значущих питань, яке виноситься на порядок денний засідань урядових комітетів і громадських організацій, є необхідність розв'язання проблем реабілітації учасників АТО. Також цьому питанню приділяється значна увага в засобах масової інформації та, нажалі, воно не вирішується комплексно. Якщо медична реабілітація, хоч і не завжди в достатньому обсязі, організована в Україні зусиллями уряду, західних союзників й волонтерів, то соціальна та професійна реабілітація залишається невирішеною проблемою.

Як зазначають експерти-психологи, психологічна реабілітація є складовою частиною медико-психологічної та загальної фізіологічної реабілітації військових. Як приклад, наводять наступну інформацію про «в'єтнамський» і «афганський» синдроми: у 1970-х роках у США у 25% учасників бойових дій, які навіть не мали каліцтва, згодом загострилися різні психічні та психологічні порушення, а серед поранених і покалічених таких було 42%, до 100 тис. ветеранів у різний час наклали на себе руки, а від 35 до 45 тис. донині ведуть замкнутий спосіб життя. Після війни у В'єтнамі Сполучені Штати Америки втратили людей значно більше, ніж під час бойових дій (через алкоголізм, наркоманію, самогубства, криміналізацію колишніх військових). Також експерти вважають, що психологічна реабілітація після закінчення бойових дій набуде особливого значення для нашого суспільства. І що раніше й повніше її надаватимуть учасникам АТО, то менше проблем виникатиме.

Аналіз досвіду психологічної та соціальної реабілітації дозволяє виділити основні напрями

в організації індивідуальних реабілітаційних заходів.

1. Організація спеціального мікросередовища спілкування для ветеранів бойових дій. Особливо важливо це на першій стадії реабілітації, коли ветерани ще не мають необхідних психологічних навичок для перебудови.

2. Індивідуальна і групова психотерапевтична робота з ветеранами з метою корекції психологічної дисгармонії шляхом вирішення внутрішньоособистісних конфліктів і формування ресурсів для творчої взаємодії з навколишнім середовищем. Індивідуальні та групові поведінкові тренінги, тренінги спілкування доцільно проводити вже на першому етапі реабілітації на базі санаторіїв і будинків відпочинку одночасно з медичною реабілітацією.

3. Організація і проведення спеціальної психологічної роботи з сім'ями ветеранів. Значимість цього реабілітаційного заходу особливо підкреслюється ветеранами. Багато з них вважають проведення психологічних тренінгів з членами сім'ї навіть більш важливою і корисною справою, ніж проведення тренінгів з ними самими.

4. Формування позитивного образу (статусу) ветерана бойових дій. Реалізація цього напрямку в соціально-психологічній реабілітації передбачає наявність власного друкованого органу (газети, журналу), а також телевізійних передач, присвячених проблемам і способу життя ветеранів.

5. Для професійної реабілітації ветеранів військової служби доцільно створення профорієнтаційних, консультативних і навчальних центрів, а також виділення їм місць у ВНЗ на пільгових умовах.

Наведені публікації дослідників стану реабілітації колишніх вояків АТО [1–4], підкреслюють важливість та необхідність професійної реабілітації у складі здійснення комплексних заходів щодо повернення учасників бойових дій до мирного життя. Однак жоден з авторів не пропонує методів та інструментів вказаного виду реабілітації. Це підтверджує нагальність дослідження, розробки та впровадження заходів стимулювання підприємницької діяльності демобілізованих учасників АТО як інструменту професійної реабілітації.

Відповідно до пункту 9 Комплексної програми соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 1996 р. № 918 соціальна адаптація колишніх військовослужбовців передбачає:

– працевлаштування колишніх військовослужбовців, які не потребують перепідготовки за

новими спеціальностями;

– перепідготовку колишніх військовослужбовців за цивільними спеціальностями і їх працевлаштування;

– співпрацю з громадськими організаціями та фондами, які займаються питаннями соціальної адаптації військовослужбовців.

Законодавство визначає професійну реабілітацію як систему заходів, спрямованих на підготовку особи до професійної діяльності, відновлення чи здобуття професійної працездатності шляхом адаптації, реадaptaції, навчання, перенавчання чи перекваліфікації з можливим подальшим працевлаштуванням та необхідним соціальним супроводженням з урахуванням особистих схильностей і побажань особи.

В свою чергу, відповідно до абзацу четвертого частини восьмої розділу першого Концепції Державної цільової програми соціальної і професійної адаптації військовослужбовців, які підлягають звільненню, та осіб, звільнених з військової служби, на період до 2017 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 р. № 1068-р, професійна адаптація – залежно від професії, спеціалізоване удосконалення наявних професійних знань, умінь і навичок або оволодіння новими та подальше успішне працевлаштування.

До складу професійної реабілітації, як системи, входять заходи щодо експертизи потенційних професійних здібностей, професійної орієнтації, професійної підготовки, підготовки робочого місця, професійно-виробничої адаптації, раціонального працевлаштування, динамічного контролю за раціональністю працевлаштування і успішністю професійно-виробничої адаптації.

Таким чином, процес професійної реабілітації є комплексним і досить складним процесом, кінцевою метою якого є ефективне працевлаштування ветеранів. Головною складовою професійної реабілітації виступає професійне навчання (перенавчання, підвищення кваліфікації), яке здійснюють центри професійної реабілітації ветеранів.

Аналізуючи результати здійснення психологічної реабілітації учасників АТО в Дніпропетровській області, слушно зазначити, що завдяки наданій психологічній допомозі такі учасники часто знаходять у себе нові здібності, відкривають нові навички та вміння, що, у підсумку, підштовхує їх до формування таких уподобань у вигляді бізнес-ідей, які потребують у подальшому практичної реалізації. Задля цього доцільним є формування навчально-тренінгового простору, завдяки використанню ресурсів і можливостей якого учасники бойових дій зможуть у короткі терміни (від трьох до шести

місяців) набути необхідних знань, навичок і вмінь у комфортній атмосфері щодо можливих шляхів реалізації своєї ідеї у вигляді створення власного міні-бізнесу.

Аналіз теорії та практики здійснення бізнес-підготовки учасників АТО з метою їх подальшої адаптації до мирного життя у суспільстві за сучасних умов в Україні шляхом створення власного міні-бізнесу свідчить, що на сьогоднішній день в спеціальній та науковій літературі такі проблеми розглядаються досить тезисно, однак існують окремі державні програми щодо реабілітації таких учасників, які, насамперед, спрямовані на психологічну та фізіологічну сторони реабілітації учасників бойових дій. В окремих регіонах (наприклад, Харківській та Київській областях) є певні прототипи бізнес-школи, однак здійснення навчання та підготовки в них не є комплексним і спрямованим на отримання конкретного економічного та соціального ефекту безпосередньо для конкретного учасника, який там навчається.

Висновки

Сучасний шлях розвитку економіки будь-якої держави у наш час не може реалізовуватися без здійснення інноваційно спрямованої діяльності підприємницькими структурами з урахуванням сучасного стану розвитку галузей економіки в регіонах, особливостей попиту та пропозиції, потреб суспільства, соціально-економічних особливостей і проблем розвитку конкретних областей, а також підтримки такої діяльності державними структурами. Саме активна інноваційно спрямована діяльність суб'єктів підприємництва дозволяє здійснювати рух країни до розвинутого суспільства сучасного трансформаційного етапу розвитку світового економічного простору з урахуванням існуючих проблем у суспільстві, що потребують нагального вирішення. Суспільна адаптація та реалізація як особистостей учасників бойових дій на сьогоднішній день в Україні є важливим аспектом соціально-економічного розвитку країни. Як свідчить аналіз світової практики, інноваційний шлях розвитку країни загалом безпосередньо пов'язаний з діяльністю саме малого підприємництва. Отже, здійснення адаптації учасників АТО до мирного життя після повернення із зон бойових дій шляхом проведення бізнес-навчання основам здійснення власної підприємницької діяльності спрямоване на їх адаптацію до мирного життя, реалізацію у суспільному житті, формування навичок та вмінь щодо створення власного діла, що має приносити дохід, а у кінцевому підсумку – до розвитку малого підприємництва як однієї з основних ланок розвитку регіонів, галузей економіки та країни загалом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Тополь О.В.* Соціально-психологічна реабілітація учасників антитерористичної операції // Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту. Сер.: Педагогічні науки. – 2015. – Вип. 124. – С.230-233.
2. *Приходько І.І. Мацегора Я.В., Пенькова Н.Є.* Типізація адаптаційних ресурсів особистості у військовослужбовців, які приймали участь у проведенні антитерористичної операції // Збірник наук. праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер.: Педагогічні та психологічні науки. – 2015. – № 1. – С.469-483.
3. *Кондратенко О.О.* Загальні засади нормативно-правового забезпечення державного управління у сфері соціального захисту учасників антитерористичної операції та членів їх сімей // Вісник Нац. академії держ. управління при Президентові України. – 2015. – № 4. – С.113-120.
4. *Єна А.І., Маслюк В.В., Сергієнко А.В.* Актуальність і організаційні засади медико-психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції // Науковий журнал МОЗ України. – 2014. – № 1. – С.5-16.

Надійшла до редакції 21.10.2016
Рецензент: д.е.н., доц. Л.Д. Гармідер

БИЗНЕС-ТРЕНИНГ ФОРМИРОВАНИЯ МОТИВАЦИИ К ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ И СОЦИАЛЬНОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ ДЕМОБИЛИЗОВАННЫХ УЧАСТНИКОВ БОЕВЫХ ДЕЙСТВИЙ

Куциньская М.В., Рябцева О.Е.

Статья посвящена актуальной проблеме адаптации демобилизованных воинов антитеррористической операции на востоке Украины путем формирования у них мотивации к предпринимательской деятельности. Исследовано состояние изучения процессов реабилитации ветеранов боевых действий и установлено, что на сегодняшний день в зарубежных и отечественных публикациях по указанной тематике основное внимание уделяется вопросам медико-физиологической и психологической реабилитации. Однако вопрос профессиональной реабилитации как средства социальной адаптации бывших воинов, к сожалению, остается нерешенным, хотя не менее важным, чем другие. По мнению авторов, на сегодняшний день в Украине общественная адаптация и реализация как личностей участников боевых действий является важным аспектом социально-экономического развития страны. Для этого целесообразно формирование учебно-тренингового пространства, благодаря использованию ресурсов и возможностей которого участники боевых действий смогут в короткие сроки приобрести в комфортной атмосфере необходимые знания, навыки и умения относительно возможных путей реализации своей идеи в виде создания собственного мини-бизнеса.

Ключевые слова: Антитеррористическая операция (АТО), профессиональная реабилитация, собственный бизнес, тренинг, центр занятости, ветеран, тренинг.

**BUSINESS TRAINING FOR BUILDING MOTIVATION
FOR ENTREPRENEURSHIP AS A TOOL FOR
PROFESSIONAL AND SOCIAL REHABILITATION OF
DEMOBILIZED PARTICIPANTS OF BATTLE ACTIONS**

Kutsynskaya M.V., Riabtseva O.E.

The article is devoted to the actual problem of adaptation of demobilized anti-terrorist operation soldiers in eastern Ukraine by creating for them the motivation to entrepreneurial activity. The modern condition of study of rehabilitation process of veterans found that today in foreign and domestic publications to the specified topic primarily focuses on medical and physiological rehabilitation. However, the issue of professional rehabilitation as a means of social adaptation of ex-soldiers, unfortunately, remains unresolved, though no less important than the others. According to the authors, today in Ukraine social adaptation and implementation as individuals of participants in combat operations is an important aspect of social and economic development of the country. For this purpose it is expedient the formation of professional training space, through using the resources and opportunities of which, the combatants will be able to acquire in the comfort of the necessary knowledge, skills and abilities to implement their ideas in the form of creating their own mini-business.

Keywords: The anti-terrorist operation (ATO), professional rehabilitation, own business, training, employment center, veteran training.